

DĚTI

D
U
N
Ů

FRANK HERBERT

BARONET

Děti Duny – retro vydání

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.baronet.cz
www.albatrosmedia.cz

 BARONET

Frank Herbert
Děti Duny – retro vydání – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

DĚTI
DUNY

FRANK HERBERT

BARONET

Copyright © Herbert Properties LLC 1976

Translation © Veronika Volhejnová 1995, 2001, 2007, 2014

Cover design and illustration by Jim Tierney

Published by arrangement with Trident Media Group, LLC, New York

ISBN tištěné verze 978-80-269-2209-4

ISBN e-knihy 978-80-269-2220-9 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-269-2221-6 (1. zveřejnění, 2023) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-269-2222-3 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)

Pro BEV:

*Pro ten nádherný závazek naší lásky
a proto, abych se podělil o její krásu a její moudrost,
protože právě ona tuto knihu inspirovala.*

Muad'Dibovo učení se dnes stalo arénou scholastiků, předsudků a zkaženosti. Učil vyváženému způsobu života, filozofii, jejíž pomocí se lidská bytost může vyrovnat s problémy, které vzejdou z neustále proměnného vesmíru. Řekl, že lidstvo se dosud vyvíjí a že tento proces nikdy nekončí. Řekl, že tato evoluce při svém postupu mění principy známé pouze věčnosti. Jak si může zkažená mysl pohrávat s takovýmto základem?

DUNCAN IDAHO:
SLOVA MENTATOVA

Na vysokém červeném koberci, který pokrýval surovou skálu podlahy, se objevila skvrna světla. Světlo zářilo bez viditelného zdroje, jako by existovalo jen na červeném povrchu tkaničky spletené z kořenného vlákna. Zkoumavý kroužek velký asi dva centimetry se chaoticky pohyboval – tu jako čárka, tu jako ovál. Když našel zelenou postranicí postele, vyskočil vzhůru a položil se na ni.

Pod zelenou příkrývkou leželo dítě s rezavými vlasy, buclatými tvářičkami, měkkými ústy – v jeho postavičce nebyla šťhlá tuhost fremenské tradice, ale ani vodnatá tučnost cizince. Když jasný kroužek přešel přes zavřená víčka, postavička se pohnula. Světlo zhaslo.

Teď bylo slyšet jen zvuk pravidelného dechu a někde v pozadí uklidňující kap – kap – kap vody shromažďující se v jímcích větrolapu vysoko nad jeskyní.

V jeskyni se znovu objevilo světlo – trochu větší a o pár lumenů jasnější. Tentokrát se s ním objevil i náznak toho, odkud pochází: v klenutých dveřích stála postava v kápi a u ní světlo vznikalo. Znovu se rozběhlo po místnosti, zkoušelo, pátralo. Bylo v něm něco hrozivého, neklidného, znepokojujícího. Vyhnulo se spícímu dítěti, zastavilo se na mřížce větráku v jednom horním rohu, prozkoumalo vybouleninu v zelených a zlatých závěsech, které změkčovaly okolní skálu.

Nakonec světlo zhaslo. Postava v kápi se pohnula – látka přitom zrádně zašustila – a zaujala postavení u jedné strany dveří. Každý, kdo znal každodenní rutinu tady v síci Tabr, by okamžitě vytušil, že to musí být Stilgar, naib síče, poručník osiřelých dvojčat, která jednoho dne převezmou posláni svého otce Paula-Muad'Diba. Stilgar často v noci chodíval do dětských pokojů, nejdříve vždycky tam, kde spala Ghanima, a pak sem do vedlejší místnosti, kde se mohl přesvědčit, že ani Letovi nic nehrozí.

Jsem starý blázen, myslel si Stilgar.

Přejel rukou po chladném povrchu světelného projektoru a pak ho zasunul zpátky do opasku. Projektor ho dráždil, přestože byl na něm závislý. Byl to jemný nástroj Impéria, který mohl odhalit přítomnost velkých živých těl. Teď ukázal jen spící děti v královských ložnicích.

Stilgar věděl, že jeho myšlenky a city jsou jako to světlo. Nedokázal utišit vnitřní neklid. *Tenhle* pohyb ovládala nějaká vyšší síla. Ta ho vrhla do současného okamžiku, z něhož cítil nahromaděnou hrozbu. Zde leží magnet přitahující sny o velikosti z celého známého vesmíru. Zde leží světské bohatství, náboženská autorita a nejmocnější ze všech mystických talismanů: božská autenticita Muad'Dibova náboženského odkazu. V těchto dvojčatech, Letovi a jeho sestře Ghanimě, jsou soustředěny obrovské síly. Dokud žijí, Muad'Dib, byť mrtvý, žije v nich.

Tohle nejsou jen devítileté děti; to je přírodní síla, předmět uctívání a strachu. To jsou děti Paula Atreida, který se stal Muad'Dibem, mahdím všech fremenů. Muad'Dib zažehl výbuch humanity; fremeni se v džihádu rozléti z této planety a rozeseli svůj zápal do celého lidského vesmíru, přinášejíce s sebou vlnu náboženské vlády, jejíž dosah a všudypřítomná autorita zanechala na každé planetě své stopy.

Ale tyhle Muad'Dibovy děti jsou z masa a kostí, myslel si Stilgar. Dvě prosté rány mého nože by ztišily jejich srdce navždy. Jejich voda by se navrátila kmeni.

Jeho svéhlové myslí se při té myšlence zmocnil zmatek.

Zabít Muad'Dibovy děti!

Ale za ty roky se Stilgar naučil rozumět sám sobě. Věděl, kde vznikla ta strašná myšlenka. Pocházela z levé ruky pro-

kletí, nikoli z pravé ruky požehnání. Ajat a barhan života pro něj měly jen málo záhad. Kdysi se hrdě považoval za fremena, poušť měl za přítele, v myšlenkách nazýval svou planetu Duna, nikoli Arrakis, jak byla označena na všech imperiálních hvězdných mapách.

Jak bývaly věci jednoduché, když byl náš mesias pouhým snem. Když jsme našli mahdího, rozpoutali jsme nesčetné mesiášské sny vesmíru. Každý národ podrobený džihádem teď sní o vůdci, který jednou přijde.

Stilgar se podíval do ztemnělé ložnice.

Kdyby můj nuž všechny ty lidi osvobodil, udělali by mesias ze mě?

Leto se nepokojně zavrtěl v posteli.

Stilgar si povzdychl. Nikdy nepoznal děda Atreidů, jehož jméno nese tento chlapec. Ale mnozí tvrdí, že morální síla Muad'Diba pochází právě z tohoto zdroje. Přeskočí snad teď děsivá *správnost* jednu generaci? Stilgar si uvědomil, že na tu otázku nedokáže odpovédět.

Myslel si: Síť Tabr je můj. Já tady vládnu. Jsem naіб fremenu. Beze mě by nebyl žádný Muad'Dib. Tahle dvojčata... prostřednictvím Chani, jejich matky a mé soukmenovkyně, proudí v jejich žilách moje krev. Jsem tam s Muad'Dibem a Chani a všemi ostatními. Co jsme to udělali s naším vesmírem?

Stilgar nedokázal vysvětlit, proč k němu v noci přicházejí takové myšlenky a proč má pak takový pocit viny. Přitáhl si plášť. Realita se vůbec nepodobala snu. Přátelská poušť, která se kdysi rozprostírala od pólu k pólu, se teď zmenšila na polovinu. Mytický ráj šířící se zeleně ho děsil. Nebylo to jako sen. A jak se změnila jeho planeta, změnil se i on sám. Stala se z něj mnohem složitější osobnost, než býval ten někdejší náčelník síče. Uvědomoval si teď mnoho věcí – státnické umění a obrovské důsledky těch nejmenších rozhodnutí. Ale přesto cítil tuto znalost a dovednost jen jako tenkou slupku na ocelovém jádru jednoduššího, odevzdanějšího vědomí. A to starší jádro ho volalo, prosilo ho, aby se vrátil k čistším hodnotám.

Ranní zvuky síče ho začaly rušit v myšlenkách. V jeskyních se začali pohybovat lidé. Ucítil na spáncích závan vzduchu: lidé vycházeli dveřní pečetí do tmy před úsvitem. Vánek nevyprávěl jen o čase, ale také o bezstarostnosti. Obyvatelé

podzemí už nezachovávali tvrdou vodní disciplínu dávných dob. A proč by měli, když byl na planetě zaznamenán déšť, když byly viděny mraky, když bylo osm fremenů zaplaveno a zabito náhlou povodní v jednom vádí? Až do této události neexistovalo v jazyce duny slovo *utopený*. Ale tohle už nebyla Duna; tohle byla Arrakis... a ránem tu začínal rušný den.

Myslel si: *Jessica, matka Muad'Diba a babička královských dvojčat, se dnes vrací na tuto planetu. Proč zrovna teď končí své dobrovolné vyhnanství? Proč chce vyměnit měkkost a bezpečí Caladanu za nástrahy Arrakis?*

A pak tu byly další starosti: vycítí Stilgarovy pochybnosti? Je to benegesseritská čarodějnice, absolventka nejtvrďší školy Sesterstva a sama také Ctihodná matka. Takové ženy jsou pronikavě bystré a nebezpečné. Přikáže mu, aby padl na vlastní nůž, jak to bylo shůry přikázáno ummovi – zachránci Lieta-Kynese?

Poslechl bych ji? přemýšlel.

Nemohl na tuto otázku odpovědět, ale myslel teď na Lieta-Kynese, planetologa, který první snil o přeměně obrovské pouště Duny v zelenou planetu vhodnou pro člověka, jíž se teď Duna stávala. Liet-Kynes byl otcem Chani. Bez něj by nebyl ani sen, ani Chani, ani královská dvojčata. Ten křehký řetěz Stilgara děsil.

Jak jsme se tady setkali? ptal se sám sebe. Jak jsme se smíli? K jakému účelu? Je mou povinností to všechno ukončit, roztříštit tu velkou kombinaci?

Stilgar si teď připustil to strašlivé nutkání ve svém nitru. Mohl by tak volit, mohl by popřít lásku a rodinu a udělat to, co nařb občas musí: učinit děsivé rozhodnutí pro dobro kmeny. Z jistého hlediska by taková vražda byla nepředstavitelnou zradou a ohavností. *Zabít malé děti!* Ale tohle nebyly jen malé děti. Jedly melanž, podílely se na síčové orgii, hledaly v poušti písečné pstruhy a hrály i jiné hry s fremenskými dětmi... A zasedaly v Královské radě. Tak malé děti, a přitom dost moudré, aby mohly zasedat v Radě. Tělem jsou to možná děti, ale zkušeností jsou velmi staré, narozené s úplnou gementickou pamětí, se strašlivým uvědoměním, které jejich tetu Alii a je samé vyděluje ze společnosti všech ostatních žijících lidí.

Mnohokrát, za mnoha nocí Stilgarova mysl kroužila kolem tohoto *rozdílu*, který sdílela dvojčata a jejich teta; mnohokrát ho tyto mučivé úvahy vzbudily ze spánku – pak přicházel do těchto komnat i se svými nedokončenými sny. Teď se jeho pochybnosti zostřily. Neschopnost rozhodnout se je sama o sobě rozhodnutím – to věděl. Tito dva a jejich teta se probudili ještě v děloze, poznali tam všechny vzpomínky, které jim předali jejich předkové. To způsobila závislost na koření, závislost matek – lady Jessiky a Chani. Lady Jessice se narodil syn, Muad'Dib, ještě předtím, než začala být závislá. Alia se narodila až potom. To bylo při zpětném pohledu jasné. Nesčetné generace výběrového křížení benegesserit'ánek vyústily v Muad'Diba, ale v plánech Sesterstva se nepočítalo s melanží. Ano, věděly o té možnosti, ale děsily se jí a nazývaly ji *Zvrácenost*. To na tom bylo nejhroznější. Zvrácenost. Musejí mít důvody pro takový soud. A když říkají, že je Alia Zvrácenost, musí to stejně platit i pro dvojčata, protože Chani byla také závislá, tělo měla prosycené kořením a její geny nějak doplnily geny Muad'Dibovy.

Stilgarovy myšlenky prudce vířily. Není pochyb o tom, že tato dvojčata došla ještě dál než jejich otec. Ale kterým směrem? Ten chlapec říkal, že je schopen *být* svým otcem – a dokázal to. Ještě jako batole vyprávěl Leto vzpomínky, které mohl znát jen Muad'Dib. Čekají v tom širokém spektru vzpomínek další předkové – předkové, jejichž víra a zvyky tvoří nepředstavitelné nebezpečí pro žijící lidi?

Zvrácenosti, řekly ty svaté čarodějnice z Bene Gesseritu. Ale přitom si Sesterstvo toužebně přeje získat genofázi těch dětí. Čarodějnice chtějí sperma a vajíčko bez znepokojivé tělesné schránky, která je nese. Pro tohle se vrací lady Jessica? Rozešla se se Sesterstvem, aby podporovala svého muže vévodu, ale říkalo se, že se vrátila k benegesseritskému návyku.

Mohl bych všechny ty sny ukončit, myslel si Stilgar. *Jak prosté by to bylo.*

A zase se divil sám sobě, že vůbec může o takové možnosti uvažovat. Jsou Muad'Dibova dvojčata zodpovědná za realitu, která zničila sny jiných? Ne. Jsou jen prizmatem, kterým proudí světlo, aby odhalilo nové tvary vesmíru.

Ve svých mukách se jeho mysl obrátila k prvotní fremenské víře a on si opakoval: *Boží příkaz přijde; nesnaž se jej tedy urychlit. Je na Bohu, aby ukázal cestu; a někteří z ní sejdou.*

Nejvíce Stilgara znepokojoval Muad'Dibův kult. Proč dělají z Muad'Diba boha? Proč zbožšťují člověka, o němž všichni vědí, že byl z masa a kostí? Muad'Dibův *Zlatý elixír života* vytvořil byrokratické monstrum, které odsunulo stranou lidské záležitosti. Vláda a víra se sjednotily a porušit zákon se stalo hříchem. Jakákoliv pochybnost o vládních nařízeních zaváněla rouháním. Provinit se vzpourou přivolávalo ohně pekelné a věčné zatracení.

Ale vládní nařízení přitom vydávali lidé.

Stilgar smutně zavrtěl hlavou, aniž by si všiml sluhů, kteří vešli do královského předpokoje za svými ranními povinnostmi.

Dotkl se krispelu za pasem, přemýšlel o minulosti, kterou symbolizoval, přemýšlel o tom, kolikrát sympatizoval s povstalcí, jejichž nepodařené vzpoury byly rozdraceny na jeho vlastní příkaz. V mysli měl zmatek a byl by si přál znát způsob, jak se ho zbavit a vrátit se k těm jednoduchým věcem, které symbolizovala dýka. Ale vesmír se nedá vrátit zpátky. Je to veliký stroj, který se promítá do šedé prázdnoty neexistence. Jeho nůž, kdyby přinesl dvojčatům smrt, by jen zazněl ozvěnou v té prázdnotě a začal by sprádat další složité ozvěny, které by se rozběhly lidskou historií a vyzývaly by lidstvo, aby vyzkoušelo další podoby řádu i chaosu.

Stilgar si povzdechl a uvědomil si pohyb kolem sebe. Ano, tito sluhové představují jistý druh řádu, který je vázán na Muad'Dibova dvojčata. Postupují od jednoho okamžiku k druhému a poradí si s každou nezbytností, která se objeví. *Nejlepší je vyrovnat se s tím,* řekl si Stilgar. *Nejlepší je řešit to, co přijde, teprve až to přijde.*

Stále jsem ještě služebníkem, uvažoval. A mým pánem je Bůh milosrdný a soucitný. „Ano, my jsme jim položili na ramena jho až po bradu, takže jejich hlavy jsou zdviženy; a my jsme postavili přehradu před nimi a přehradu za nimi; a my jsme je zakryli, takže nevidí.“

Tak to bylo psáno ve starém fremenském náboženství.

Stilgar si sám pro sebe pokývl.

Vidět, předvídat příští okamžik tak, jak to svými děsivými vizemi budoucnosti dělal Muad'Dib, to dodalo lidským záležitostem nový rozměr. Vytvářelo to nový prostor pro rozhodování. Být nespoutaný, ano, to může docela dobře naznačovat závan božství. Další složitost, kterou obyčejná lidská mysl nepochopí.

Stilgar odtáhl ruku od nože. Jeho prsty si ho stále ještě pamatovaly. Ale čepel, která se kdysi leskla v zejících ústech písečného červa, zůstala v pochvě. Stilgar věděl, že ji nevytáhne, aby zabil dvojčata. Došel k rozhodnutí. Bude lepší zachovat si tu jednu dávnou ctnost, kterou dosud měl: věrnost. Raději složitost, o níž si člověk myslí, že ji zná, než složitosti, které se vzpírají pochopení. Raději to, co je teď, než budoucnost snu. Hořká příchuť v ústech Stilgarovi připomněla, jak prázdné a proměnlivé mohou některé sny být.

Ne! Už žádné sny!

OTÁZKA: „*Viděl jsi Kazatele?*“

ODPOVĚĎ: „*Viděl jsem písečného červa.*“

OTÁZKA: „*Co dělá ten červ?*“

ODPOVĚĎ: „*Dává nám vzduch, který dýcháme.*“

OTÁZKA: „*Tak proč ničíme jeho zemi?*“

ODPOVĚĎ: „*Protože Šaj-hulúd (božský písečný červ) to přikazuje.*“

HÁRK AL-ADA:
ARRAKISKÉ HÁDANKY

Jak bylo fremenským zvykem, vzbudily se Atreidovy děti hodinu před rozbřeskem. Protáhly se a zívly ve svých sousedících ložnicích v tajném unisonu, když ucítily, jak jeskynná sídla kolem nich ožívá. Slyšely služebníky, jak v předpokoji připravují snídani, prostou kaši s datlemi a ořechy rozmíchanými v tekutině slité z částečně fermentovaného koření. V předpokoji zářily iluminační koule a měkké žluté světlo pronikalo otevřenými klenutými vchody do ložnic. Sourozenici se v měkkém světle rychle oblékli a slyšeli přitom jeden

druhého nablízku. Jak se dohodli, navlékli si filtršaty proti vysušujícímu větru pouště.

Nakonec se královská dvojice sešla v předpokoji a oba si povšimli, jak sluhové náhle strnuli. Leto si přes hladké šedé filtršaty přehodil žlutohnědou pláštěnku s černými okraji. Jeho sestra měla na sobě pláštěnku zelenou. Obě pláštěnky přidržovala u krku spona ve tvaru atreidského sokola – zlatá s rudými drahokamy místo očí.

Když Harah, která byla jednou ze Stilgarových žen, viděla tu nádheru, řekla: „Vidím, že jste se vystrojili na počest své babičky.“

Leto vzal nejdřív do ruky svou misku se snídaní a pak se teprve podíval Harah do tmavého, větrem zvráscitělého obličeje. Zavrtěl hlavou. Pak řekl: „Jak víš, že to není na naši vlastní počest?“

Harah jeho posměšný pohled nevyvedl z míry: „Mám stejně modré oči jako ty!“

Ghanima se zasmála nahlas. Harah byla vždycky výborná ve fremenských hádankách. Jednou větou řekla: „Neposmívej se mi, chlapče.“ A dodala: „Jsi možná z královské krve, ale oba neseme znamení závislosti na melanži – oči bez bělma. Který fremen potřebuje víc nádhery nebo větší poctu než tohle?“

Leto se usmál a lítostivě zavrtěl hlavou. „Harah, lásko moje, kdybys byla mladší a už nepatřila Stilgarovi, vzal bych si tě sám.“

Harah to malé vítězství přijala zlehka a pokynula ostatním sluhům, aby pokračovali v přípravě předpokoje na důležité události nadcházejícího dne. „Snězte snídani,“ řekla. „Dneska budete potřebovat energii.“

„Takže si nemyslíš, že jsme se pro babičku moc vyparádili?“ zeptala se Ghanima s ústy plnými kaše.

„Neboj se jí, Ghani,“ řekla Harah.

Leto polkl lžící kaše a pátravě se zadíval na Harah. Ta žena měla nekonečnou zásobu zdravého rozumu, když tu hru na parádu tak rychle prohlédla. „Bude si myslet, že se jí bojíme?“ zeptal se.

„Možná ano, možná ne,“ řekla Harah. „Byla to naše Ctihodná matka, nezapomeň. Já ji znám.“

„Co měla na sobě Alia?“ zeptala se Ghanima.

„Neviděla jsem ji,“ odpověděla krátce Harah a odvrátila se.

Leto a Ghanima si vyměnili významné pohledy a rychle se sklonili ke své snídani. Nakonec vyšli do velké ústřední chodby.

Ghanima promluvila jedním z pradávných jazyků, které měli oba ve své genetické paměti: „Tak dnes budeme mít babičku.“

„Alii to dělá velké starosti,“ řekl Leto.

„Kdo se rád vzdává takové moci,“ podotkla Ghanima.

Leto se tiše zasmál – od tak malého chlapce to byl podivně dospělý smích. „V tom je něco víc.“

„Všimne si její matka toho, čeho jsme si všimli my?“

„A proč ne?“ zeptal se Leto.

„Ano... Toho se možná Alia bojí.“

„Kdo zná Zvrácenost lépe než Zvrácenost?“ zeptal se Leto.

„Víš, můžeme se mýlit,“ řekla Ghanima.

„Ale nemýlíme.“ A citoval z benegesseritské Knihy Azhar: „Dobré důvody a strašná zkušenost nás vedou k tomu, že předzrozené nazýváme *Zvrácenost*. Protože kdo ví, která ztracená a prokletá osobnost naší zlé minulosti může ovládnout živoucí tělo?“

„Já tu historii znám,“ řekla Ghanima. „Ale jestli je to pravda, proč my tím vnitřním útokem netrpíme?“

„Třeba nad námi drží stráž naši rodiče,“ napadlo Leta.

„Tak proč také někdo nechrání Alii?“

„Nevím. Možná proto, že jeden z jejích rodičů je stále mezi živými. Nebo to je prostě jen tím, že jsme ještě mladí a silní. Třeba až budeme starší a cyničtější...“

„Na babičku si musíme dát velký pozor,“ řekla Ghanima.

„A nemluvit s ní o Kazateli, který se toulá naší zemí a hlásá Herezi?“

„Přece si vážně nemyslíš, že je to náš otec!“

„Já si o tom nemyslím nic, ale Alia se ho bojí.“

Ghanima ostře zavrtěla hlavou. „Já těm nesmyslům o Zvrácenosti nevěřím!“

„Máš přece tolik vzpomínek jako já,“ řekl Leto. „Můžeš věřit tomu, čemu věřit chceš.“

„Ty myslíš, že je to proto, že jsme si netroufli zkusit melanžový trans a Alia ano,“ řekla Ghanima.

„Přesně to si myslím.“

Ztichli a vstoupili do proudu lidí kráčejících po ústřední chodbě. V síci Tabr bylo chladno, ale filtršaty byly teplé a děti si nechaly kondenzační kápě na zádech a rudé vlasy měly nepokryté. Jejich tváře prozrazovaly společné geny: měkká ústa, široko od sebe posazené modromodré oči signalizující závislost na koření.

Leto byl první, kdo si povšiml, že se blíží jejich teta Alia.

„Támhle jde,“ řekl a jako varování přešel do bitevní řeči Atreidů.

Ghanima kývla na svou tetu, když se u nich Alia zastavila, a řekla: „*Válečná trofej* zdraví svou slavnou příbuznou.“ Tím, že rovněž použila jazyka šakobsy, zdůraznila význam svého jména – *Válečná trofej*.

„Vidíš, milovaná teto,“ řekl Leto, „připravujeme se na dnešní setkání s tvou matkou.“

Alia, jediný člověk v kypící královské domácnosti, kterého ani v nejmenším nepřekvapovalo dospělé chování těchto dětí, se zamračila nejdřív na jednoho a pak na druhého. A pak řekla: „Držte jazyk za zuby, oba!“

Bronzové vlasy měla Alia stažené dozadu dvěma zlatými vodomírkami. Oválná tvář se mračila, široká ústa, zlehka prohnutá dolů náznakem nestřídmosti, byla pevně stisknutá. V koutcích modromodrých očí měla vějířky ustaraných vrásek.

„Oběma jsem vám vysvětlila, jak se dnes máte chovat,“ připomněla Alia. „Důvody znáte stejně dobře jako já.“

„Známe tvoje důvody, ale ty možná neznáš naše,“ odpověděla Ghanima.

„Ghani!“ zavrčela Alia.

Leto se zamračil na svou tetu a řekl: „Zrovna dneska rozhodně nebudeme předstírat, že jsme culící se batolata!“

„Nikdo po vás nechce, abyste se culili,“ odsekla Alia. „Ale myslíme si, že by nebylo rozumné vyvolat v mé matce nebezpečné myšlenky. Irulán se mnou souhlasí. Kdo ví, jakou roli si lady Jessica vybere? Koneckonců je benegesserit'anka.“

Leto zavrtěl hlavou a uvažoval: *Proč Alia nevidí to, co vidíme my? Zašla už příliš daleko? A povšiml si jemných genetických náznaků, které prozrazovaly přítomnost jejího dědečka*

z matčiny strany. Baron Vladimír Harkonnen nebyl příjemný člověk. Při tom pozorování Leto pocítil, jak se v něm samém rodí neklid, protože si pomyslel: *Je to i můj předek.*

Podotkl: „Lady Jessica byla vychována k vládě.“

Ghanima kývla: „Proč se vrací zrovna teď?“

Alia se zamračila. Pak řekla: „Co když třeba chce jen vidět svá vnučata?“

Ghanimu napadlo: „*Ty v to doufáš, drahá tetinko. Ale je to moc nepravděpodobné.*“

„Tady vládnout nemůže,“ řekla Alia. „Má Caladan. To by jí mělo stačit.“

Ghanima promluvila chlácholivě: „Když náš otec odešel do pouště zemřít, zanechal ti regentství. On...“

„Stěžuješ si na něco?“ chtěla vědět Alia.

„Byla to rozumná volba,“ řekl Leto po vzoru své sestry. „Byla jsi jediný člověk, který věděl, jaké to je narodit se jako my.“

„Říká se, že se má matka vrátila k Sesterstvu,“ řekla Alia, „a vy oba víte, co si Bene Gesserit myslí o...“

„Zvrácenosti,“ řekl Leto.

„Ano!“ Alia to slovo přímo vyplivla.

„Jednou čarodějnice, vždycky čarodějnice, říká se,“ podotkla Ghanima.

Sestřičko, hraješ nebezpečnou hru, myslel si Leto, ale způsobil se a dodal: „Naše babička byla mnohem jednodušší než mnohé jí podobné. Ty přece sdílíš její vzpomínky, Alie, musíš přece vědět, co můžeš čekat.“

„Jednodušší!“ opakovala Alia a zavrtěla hlavou. Rozhlédla se po okolním davu a pak se znovu podívala na dvojčata. „Kdyby byla moje matka méně složitá, ani jeden byste tu nebyli – ani já ne. Byla bych její prvorozená a ne...“ Pokrčila rameny, ale spíš to vypadalo, jako by se otrásla. „Já vás dva varuju, dejte si velký pozor na to, co dnes uděláte.“ Alia vzhledla. „Jde sem moje stráž.“

„A ještě pořád si myslíš, že není bezpečné, abychom tě doprovázeli na přistávací plochu?“ zeptal se Leto.

„Počkejte tady,“ odpověděla Alia. „Já ji přivezu.“

Leto si vyměnil pohled se sestrou a pokračoval: „Mockrát jsi nám říkala, že vzpomínky, které jsme dostali od těch, kdo

odešli před námi, nejsou dost užitečné, dokud toho na vlastní kůži nezakusíme tolik, aby se z nich stala realita. Moje sestra a já tomu věříme. Předpokládáme, že s příjezdem naší babičky nastanou nebezpečné změny.“

„Tak to můžete klidně předpokládat dál,“ řekla Alia. Obrátila se, její strážce ji obstoupily a všichni vykročili chodbou k státnímu vchodu, kde na ně čekaly ornitoptéry.

Ghanima si otřela z pravého oka slzu.

„Voda za mrtvé?“ zašeptal Leto a vzal sestru za paži.

Ghanima se zhluboka nadechla a myslela na to, jak pozorovala svou tetu s použitím všech prostředků, které jí poskytovaly nahromaděné vzpomínky předků. „To melanžový trans?“ zeptala se, i když věděla, co Leto odpoví.

„Napadá tě něco jiného?“

„No, když o tom mluvíme, proč náš otec... nebo i naše babička nepodlehli?“

Chvíli si ji pozorně prohlížel. Pak řekl: „Odpověď znáš stejně dobře jako já. Když přišli na Arrakis, měli už své celistvé a jisté osobnosti. Melanžový trans – no...“ pokrčil rameny. „Nenarodili se do tohoto světa posedlí svými předky. Ale Alia...“

„Proč nevěřila varováním Bene Gesseritu?“ kousala si Ghanima spodní ret. „Alia přece mohla použít stejných informací jako my.“

„To už jí říkali Zvrácenost,“ řekl Leto. „Nepřipadá ti lákavé zjistit, jestli jsi silnější než všichni ti...“

„Ne, nepřipadá!“ Ghanima odvrátila oči od bratrova pátravého pohledu a otřásla se. Stačilo, aby se zeptala své genetické paměti, a varování Sesterstva nabylo živé podoby. Předzrození měli zjevně tendenci stát se dospělými nepěkných zvyků. A pravděpodobná příčina... Znovu se otřásla.

„Škoda že nemáme mezi předky pár předzrozených,“ řekl Leto.

„Třeba máme.“

„Ale to by... Aha, ano, ta stará nezodpovězená otázka: Máme skutečně přístup k úplným zkušenostem všech našich předků?“

Podle vlastního vnitřního zmatku Leto chápal, jak tento rozhovor musí znepokojovat jeho sestru. Tuhle otázku už vá-

žili mnohokrát a vždycky bezvýsledně. Řekl: „Musíme odkládat a odkládat a odkládat pokaždé, když se nám bude snažit melanžový trans vnutit. Musíme být hrozně opatrní na předávkování kořením, to je naše nejlepší obrana.“

„To předávkování by muselo být hodně velké,“ podotkla Ghanima.

„Máme patrně dost velkou toleranci,“ souhlasil. „Podívej, kolik potřebuje Alia.“

„Je mi jí líto,“ řekla Ghanima. „To lákání muselo být postupné a zákeřné, muselo to přijít nenápadně, až...“

„Je to obět', ano,“ řekl Leto. „Zvrácenost.“

„Můžeme se mýlit.“

„To je pravda.“

„Vždycky přemýšlím,“ uvažovala Ghanima, „jestli ta další zděděná paměť, kterou prohledám, bude ta, která...“

„Minulost je jen tak daleko jako tvůj polštář,“ řekl Leto.

„Musíme si najít příležitost probrat to všechno s naší babičkou.“

„Její paměť ve mně mě k tomu také pobízí,“ řekl Leto.

Ghanima se mu podívala do očí. Pak řekla: „Mnoho znalostí nijak nezjednodušuje rozhodování.“

*Síť na okraji pouště
patřil Lietovi, patřil Kynesovi,
patřil Stilgarovi, patřil Muad'Dibovi,
a pak znova patřil Stilgarovi.
Naíbové jeden po druhém spí v písku,
ale síť trvá.*

Z FREMENSKE PÍSNE

Alia se vzdalovala od dvojčat a cítila, jak jí buší srdce. Na okamžik byla v pokušení zůstat s nimi a prosit je o pomoc. Jaká pošetilá slabost! Při té vzpomínce Alia ztuhla. Troufla by si takhle dvojčata skutečně předvídat budoucnost? Cesta, která pohltila jejich otce, je musí vábit – melanžový trans se svými vizemi budoucnosti, chvějícími se jako závoj ve vrtkavém větru.

Proč nemohu vidět budoucnost? přemýšlela Alia. Když se tak snažím, proč mi uniká?

Musím přinutit ty děti, aby to zkusily, řekla si. Třeba by se daly nalákat. Mají dětskou zvědavost, která je spojena s tisíci-letými vzpomínkami.

Stejně jako já, pomyslela si Alia.

Její strážce otevřely dveřní pečeti u státního vchodu síče a ustoupily stranou, když vykročila na plošinu, kde čekaly ornitoptéry. Pouštní vítr hnal po nebi prach, ale den byl jasný. Jak se ze světla iluminačních koulí vynořila do denního jasu, její myšlenky se rozběhly rychleji.

Proč se lady Jessica vrací právě teď? Doneslo se něco na Caladan, něco o tom, jak je to s regentstvím?

„Musíme si pospíšit, má paní,“ řekl jeden z jejích strážců zvýšeným hlasem, aby ho bylo ve větru slyšet.

Alia mu dovolila, aby jí pomohl do ornitoptéry a připjal jí pásy, ale myšlenkami byla jinde.

Proč zrovna teď?

Když křídla ornitoptéry zabrala a plavidlo se vzneslo, Alia přímo fyzicky cítila okázalost a sílu svého postavení – ale byly křehké, tak strašně křehké!

Proč teď, když její plány ještě nejsou dokončeny?

Zvířený prach se zvedal a svíjel a ona viděla jasné sluneční paprsky na měnícím se povrchu planety: rozsáhlé plochy zelené vegetace v místech, kde kdysi dominovala vyprahlá země.

Když neuvidím budoucnost, můžu neuspět. Jaké záznaky bych dokázala, kdybych jen mohla vidět tak, jak viděl Paul! Já bych nepodlehla té hořkosti, kterou s sebou takové víze přinášejí.

Otřásl jí mučivý hlad a na chvíli si přála, aby mohla odložit svou moc. Ach, být jako ostatní – slepá tou nejbezpečnější ze všech slepot, žít jen ten hypnotický položivot, v jakém šok z narození zanechá většinu lidí. Ale ne! Ona se narodila jako Atreidová, jako oběť toho tisíciletého vědomí způsobeného matčinou závislostí na koření.

Proč se moje matka vrací právě teď?

Bude s ní Gurney Halleck – její oddaný služebník, najatý zabiják ošklivé tváře, věrný a přímý, hudebník, který umí stejně lehce hrát vraždy na mihrot jako bavit společnost svou

devítistrunnou balisetou. Říká se, že se stal milencem její matky. Tohle tak vyčenichat, to by bylo – získala by tak necenitelnou páku.

Přání být stejná jako ostatní ji opustilo.

Musím Leta nějak přesvědčit, aby zkusil melanžový trans.

Vzpomínala si, jak se chlapce ptala, jak by si poradil s Gurneym Halleckem. A Leto, který vycítil podtext její otázky, řekl, že Halleck je tak věrný, „až to někdy škodí“, a dodal: Zbožňoval... mého otce.“

Všimla si toho drobného zaváhání. Leto skoro řekl „mě“ místo „mého otce“. Ano, občas bylo těžké oddělit genetickou paměť od své vlastní. A Gurney Halleck Letovi to oddělování neusnadní.

Alia se krutě usmála.

Gurney se rozhodl vrátit se na Caladan s lady Jessikou. Jeho návrat mnohé zkomplikuje. Když se vrátí na Arrakis, přidá své vlastní složité pohnutky k už existující spleti. Sloužil Paulovu otci – a tam je posloupnost jasná: Od Leta I. přes Paula k Letovi II. A podle benegesseritského genetického programu: Od Jessiky přes Alii ke Ghanimě, větev, která se dělí. Když ten zmatek v identitě ještě posílí Gurney, mohl by být užitečný.

Co by udělal, kdyby zjistil, že nám v žilách koluje krev Harkonnenů, těch Harkonnenů, které tak trpce nenávidí?

Úsměv na Aliiných rtech byl teď zamýšlený. Dvojčata jsou koneckonců ještě děti. Jsou jako děti nesčetných rodičů, jejichž vzpomínky patří zároveň jiným i jim samým. Budou stát před síčem Tabr a dívat se, jak kosmická loď jejich babičky přistává v Arrakénské pánvi. Ta hořící stopa lodi, viditelná na obloze – učiní Jessičin přilet pro její vnoučata reálnějším?

Matka se mě zeptá na jejich výchovu a výcvik, myslela si Alia. Spojuji kázeň prana bindů s rozvážným vedením? A já jí řeknu, že se děti cvičí samy – právě tak jako kdysi já. Budu jí citovat výrok jejího vnuka: „Mezi odpovědnostmi, které přináší velení, je nutnost trestat... ale jen když o to oběť žádá.“

Alii v té chvíli napadlo, že kdyby dokázala dostatečně zaměřit pozornost lady Jessiky na dvojčata, mohli by ostatní bližší prohlídce uniknout.

Něco takového by se dalo udělat. Leto se velmi podobá Paulovi. A proč ne? Může být Paulem, kdykoli ho napadne. Dokonce i Ghanima tuto děsivou schopnost má.

Stejně jako já můžu být svou matkou nebo kýmkoli z těch dalších, kteří s námi sdílejí své životy.

Zahнала tu myšlenku a podívala se ven. Právě přelétali Štítový val. Napadlo ji: *Jaké to bylo opustit teplé bezpečí Caladanu, bohatého na vodu, a vrátit se na Arrakis, na tuhle pouštní planetu, kde byl zavražděn její vévoda a kde její syn zahynul jako mučedník?*

Proč se lady Jessica vrací právě teď?

Alia nenašla odpověď – alespoň ne jistou. Mohla sdílet sebeuvědomění někoho jiného, ale když se rozešly zkušenosti, rozešly se i pohnutky. Podstata rozhodnutí leží v soukromých činech jednotlivců. Pro předzrozené, pro *mnohozrozené* Atreidy zůstávalo toto vědomí nejvyšší skutečností, která sama o sobě byla jako další zrození: to naprosté oddělení živého, dýchajícího těla ve chvíli, kdy toto tělo opustilo lůno, jež mu vnutilo mnohonásobné vědomí.

Alia neviděla nic zvláštního na tom, že svou matku zároveň miluje i nenávidí. Byla to nutnost, nezbytná rovnováha, v níž nebylo místo pro výčitky nebo vinu. Kde může skončit láska nebo nenávisť? Dá se snad klást za vinu Bene Gesseritu, protože určil lady Jessice určitou dráhu. Ale když paměť obsáhne celá tisíciletí, vina a výčitky se rozplynou. Sesterstvo se jen snažilo vyšlechtit Kwisatze Haderacha: mužský protějšek plnohodnotné Ctihodné matky... a ještě víc – člověka svrchované citlivosti a vědomí, Kwisatze Haderacha, který může být na mnoha místech současně. A lady Jessica, pouhý pěšák v tom genetickém programu, prokázala tak špatný vkus, že se zamilovala do partnera, kterému byla určena. Podle přání svého milovaného vévody porodila syna, a nikoli dceru, která se podle rozkazu Sesterstva měla narodit jako prvorozená.

Dopustily, abych se narodila až po tom, co propadla kořeni! A teď mě nechtějí. Teď se mě bojí! A mají proč...

Dostaly Paula, svého Kwisatze Haderacha, o jednu generaci dřív – drobná chyba obrovského plánu. A teď mají další problém: Zvrácenost, která je zároveň nositelem genů, o něž po tolik generací usilovaly.

Alia cítila, jak na ni dopadl stín, a podívala se vzhůru. Její průvodci se chystali na přistání a zaujímali výškovou strážnou pozici. Zavrtěla hlavou nad svými roztěkanými myšlenkami. K čemu je dobré přivolávat staré příběhy a omílat jejich chyby? Tohle je nová historie.

Duncan Idaho zapojil do řešení otázky, proč se Jessica vrací právě teď, své mentatské vědomí, vážil ten problém schopnostmi lidského počítače, které mu byly dány. Řekl, že se vrací proto, aby pro Sesterstvo převzala dvojčata. I dvojčata byla nositeli těch cenných genů. Duncan má možná pravdu. To by stačilo k tomu vylákat lady Jessiku z dobrovolného exilu na Caladanu. Jestli je to rozkaz Sesterstva... Proč by se jinak vracela na místa, kde zažila tolik děsivých a bolestných věcí?

„Uvidíme,“ zamumlala Alia.

Cítila, jak se ornitoptéra dotkla střechy její Citadely a učinila tak rozhodnou a palčivou tečku za jejími úvahami. Zachmuřeně se soustředila na nadcházející události.

Melanž, -e (ž.), původ nejistý (pravděpodobně odvozen ze staré terranské franštiny): 1. směs koření 2. koření planety Arrakis (Duny). Jeho geriatrické vlastnosti poprvé zaznamenal Jansúf Ashkoko, královský chemik za vlády Šakáda Moudrého; arakénská melanž, nalézána pouze v nejhlubších pouštích Arrakis, byla spojována s prorockými vizemi Paula-Muad'Diba (Atreida), prvního fremenského mahdího; používají ji rovněž navigátoři Kosmické gildy a Sesterstvo Bene Gesserit.

KRÁLOVSKÝ SLOVNÍK
(PÁTÉ VYDÁNÍ)

Dvě velké kočky za svítání lehce vyběhly na skalnatou římsu. Zatím nebyly na lovu, jen obhlížely své území. Říkalo se jim lazánští tygři; byl to speciální druh, dovezený sem na Salusu Secundus skoro před osmi tisíci lety. Genetická manipulace ze starého terranského zvířete vymazala některé původní tygří rysy a některé další vlastnosti vylepšila. Tesáky zůstaly dlou-

hé. Tváře měly široké, oči živé a inteligentní. Tlapy byly zvětšeny, aby je unesly v nerovném terénu, jejich zátažné drápy mohly dosáhnout délky až deseti centimetrů, a protože se při zatažení samočinně brousily, byly na koncích ostré jako břitva. Kožichy měly krátké, rovné a žlutohnědé, takže je v písku téměř nebylo vidět.

Od svých předků se tygři lišili ještě jednou věcí: jako koťatům jim byly do mozku implantovány servostimulátory. Díky nim se stali loutkou kohokoli, kdo měl v ruce příslušný vysílač.

Bylo chladno a kočky se zastavily, aby se porozhlédly. Od tlam jim stoupala pára. Za nimi ležela ta oblast Salusy Secundus, která byla ponechána spálená a holá a kde bylo obtížně udržováno při životě těch pár písečných pstruhů, které se podařilo propašovat z Arrakis v naději, že by se mohlo podařit prolomit monopol na melanž. Tam, kde kočky stály, bylo pár tmavých skal a tu a tam nějaký keř, stříbřitě zelený v dlouhých stínech ranního slunce.

Kočky se téměř ani nepohnuly, ale bylo vidět, že náhle zbystrily pozornost. Pomalu obrátily vlevo nejdřív oči a pak i hlavy. Daleko od nich se rozpukanou zemí plahočily ruku v ruce dvě děti. Zdálo se, že jsou asi stejného věku, asi tak devět nebo deset standardních roků. Měly zrzavé vlasy, na sobě filtršaty a přes ně široké bílé burky, které měly kolem okrajů a na čele plamekamovými vlákny vyšité sokoly – odznak rodu Atreidů. Děti šly, bezstarostně si povídaly a jejich hlásky se nesly až k číhajícím kočkám. Lazánští tygři tuhle hru znali; nehráli ji poprvé, ale zůstali tiší a čekali, až jim jejich servostimulátory dají signál k lovu.

Na skále za kočkami se objevil člověk. Zastavil se a obhlédl celou scénu: kočky, děti. Měl na sobě šedočernou sardaukarskou pracovní uniformu se znaky levenbrecha, bašárského pobočníka. Kolem krku a v podpaží měl popruhy, které mu přidržovaly tenkou krabičku se servovysílačem na prsou v místech, kde na ni mohl snadno dosáhnout oběma rukama.

Když se přiblížil, kočky se neobrátily. Toho člověka znaly po zvuku i po pachu. Pracně slezl dolů, zastavil se dva kroky za kočkami a otřel si čelo. Vzduch byl chladný, ale tohle byla horká práce. Světlyma očima znovu obhlédl scénu: kočky, dě-

ti. Zastrčil si světlý pramínek vlasů zpátky pod černou pracovní helmu a dotkl se implantovaného mikrofonu na krku.

„Kočky je sledují.“

Hlas, který mu odpověděl, k němu dolehl sluchátky, jež měl implantována za ušima. „Vidíme je.“

„Jak tentokrát?“ zeptal se levenbrech.

„Udělal by to i bez rozkazu k lovu?“ odpověděl hlas otázkou.

„Jsou připraveni,“ potvrdil levenbrech.

„Tak dobře. Uvidíme, jestli čtyři tréninková kola budou stačit.“

„Řekněte mi, až budete chtít.“

„Můžeme to rozjet kdykoli.“

„Tak teď,“ řekl levenbrech.

Odstranil západku zakrývající červený knoflík na pravé straně servovysílače a stiskl ho. Kočky teď stály, aniž by jim do mozku přicházely krotící signály. Položil ruku na černý knoflík pod červeným, připraven zastavit zvířata, kdyby se obrátila proti němu. Ale kočky si ho vůbec nevšímaly, přikrčily se a začaly se plížit dolů k dětem. Jejich veliké tlapy hladce a tiše klouzaly.

Levenbrech přisedl na bobek, aby mohl všechno dobře pozorovat, a věděl, že někde kolem něj je skryté transoko, které celou tu scénu přenáší na tajný monitor v Pevnosti, kde žije jeho princ.

Kočky začaly klusat a pak se rozběhly.

Děti, soustředěné na šplhání skalnatým terénem, blížící se nebezpečí ještě neviděly. Jedno z nich se zasmálo a ten vysoký zvuk se v čistém vzduchu daleko nesl. Druhé dítě klopýtlo, znova chytilo rovnováhu, obrátilo se a uvidělo kočky. Ukázalo prstem: „Koukej!“

Obě děti se zastavily a dívaly se na ty zajímavé vetřelce. Stále se ještě nepohnuly, když je lazánští tygři dostali, jedna kočka na jedno dítě. Děti zemřely bez trápení a náhle, kočky jim okamžitě zlomily vaz. Začaly se krmit.

„Mám je odvolat?“ zeptal se levenbrech.

„Nech je. Byli dobří, zaslouží si to. Věděl jsem, že budou – tihle dva jsou skvělí.“

„Nejlepší, jaké jsem kdy viděl,“ souhlasil levenbrech.

„Tak dobře. Posíláme pro tebe vůz. Podepíšeme to hned.“

Levenbrech vstal a protáhl se. Vyhnul se pohledu doleva nahoru, kde zrádný záblesk prozradil transoko, které ten výborný výkon přenášelo jeho bašárovi daleko v zeleni Kapitolu. Levenbrech se usmál. Za dnešní výkon bude jistě povýšen. Už cítil na krku odznak batora – a jednou i bursega... A nakonec možná i bašára. Lidé, kteří dobře slouží v armádě Farad'na, vnuka nebožtíka Shaddama IV., bývají rychle povyšováni. Jednou, až bude princ sedět na trůně, který mu právem náleží, bude se povyšovat ještě víc – hodností bašára to nemusí skončit. Na spoustě světů budou volné baronské a hraběcí tituly... jen co budou ta atreidovská dvojčata z cesty.

Fremen se musí vrátit ke své původní víře, ke své geniální schopnosti vytvářet lidská společenství; musí se vrátit k minulosti, kdy v souboji s Arrakis dostal lekci přežití. Jedinou starostí fremena by mohlo být otevřít svou duši vnitřnímu učení. Světy Impéria, landsraadu a konfederace CHOAM mu nemají co říci. Jen ho oloupi o jeho duši.

KAZATEL V ARRAKÉNU

Všude kolem lady Jessiky, široko daleko po přistávací ploše, na níž spočíval její koráb, praskající a vzdychající po svém pádu z vesmíru, stálo celé moře lidí. Odhadovala, že je tu asi půl milionu lidí a asi jen třetina z nich jsou poutníci. Stáli v uctivém mlčení, oči upírali na výstupní plošinu u dveří rakety, jejichž šerý tunel ukrýval ji samou i její doprovod.

Do poledne zbývaly dvě hodiny, ale vzduch už se chvěl prašným příslibem horkého dne.

Jessica se dotkla měděných, stříbrem prokvetlých vlasů, které rámovaly její oválnou tvář pod abou Ctihodné matky. Věděla, že po dlouhé cestě nevypadá nejlépe a černá barva aby že jí příliš nesluší. Ale tenhle šat tu dřív nosila. Význam aby z paměti fremenů jistě nevymizel. Povzdechla si. Vesmírné cesty jí nesvědčily, a kromě toho jí tížily i vzpomínky – na

tu minulou cestu z Caladanu na Arrakis, kdy vévodovi proti jeho vůli a zdravému úsudku vnutili tohle léno.

Pomalou si prohlížela moře lidí a s benegesseritskou důkladností pátrala po významných detailech. Byly tu matně šedé kápě filtršatů, oblečení fremenů z hloubi pouště; byli tu bíle oděni poutníci se znamením pokání na ramenou; tu a tam se vyskytovaly skupinky bohatých kupců, v lehkých šatech a bez kápě, aby tak vyjádřili, že jim na nějaké ztrátě vody v arrakénském vysušujícím ovzduší nesejde... a byla tu delegace Společenství věrných v zeleném oděni s těsnou kápí, kteří stáli opodál, chránění vlastní svatostí.

Teprve když zvedla oči od davu, začala se scéna podobat té, která ji vítala při příletu s jejím milovaným vévodou. Jak dlouho to už je? *Přes dvacet let*. Nerada na to myslela. Čas na ni doléhal jako závaží a jí se zdálo, jako by z této planety nikdy neodešla.

Znova do dračí tlamy, pomyslela si.

Tady, na téhle pláni, vyrval její syn Impérium z ruky nebožtíka Shaddama IV. Věnění historie vtisklo toto místo do lidských myslí a do lidské víry.

Slyšela, jak její doprovod netrpělivě přechází a přešlapuje, a znovu vzdychla. Musejí čekat na Alii, která se zdržela. Alii a její průvod bylo teď už vidět, jak se blíží středem zástupu. Od cesty, kterou jí uvolňovaly královské strážce, se šířily lidské vlny.

Jessica se znovu rozhlédla. Její pátravý zrak odhalil řadu rozdílů. Ke kontrolní věži přistávací plochy přibyl modlitební balkon. A hodně vlevo bylo vidět ohromnou horu plastoceli, kterou si Paul postavil jako svou pevnost – svůj „nadmerný síč“. Byla to největší jednotlivá konstrukce, která kdy vyšla z lidských rukou. Vešla by se do ní celá města a ještě by zbylo místo. Teď tam sídlila nejmocnější vládnoucí síla Impéria, Aliino „Společenství věrných“, které si vybuodovala nad tělem svého bratra.

To místo musí pryč, pomyslela si Jessica.

Aliina delegace došla k patě výstupní rampy a vyčkávavě se zastavila. Jessica poznala zbrzděné Stilgarovy rysy. A proboha! Tamhle stojí princezna Irulán a ukrývá svou krutost ve svůdném těle s hřívou zlatých vlasů, vystavených vrt-

kavému větru. Irulán jako by nezestárla ani o den; bylo to jako urážka. A tam na kraji stojí Alia, rysy v tváři drže mladé, oči upřené vzhůru do stínů mezi dveřmi. Jessica pevně stiskla rty a pátravě se zadívala do obličeje své dcery. Jejím tělem projelo zachvění a v uších jí pulzovala krev. Tak ty pověsti nelhaly! Strašné! Strašné! Alia se tedy vydala po zakázané cestě. Zasvěcenec to vyčetl na první pohled. *Zvrácenost!*

V těch několika okamžicích, než se vzpamatovala, si Jessica uvědomila, jak moc doufala, že pověsti nejsou pravdivé.

Co je s dvojčaty, ptala se sama sebe. Jsou také ztracená?

Pomaloučku, jak se sluší na matku boha, vyšla Jessica ze stínů až na pokraj rampy. Její průvod zůstal podle příkazu vzadu. Příštích několik okamžiků bude kritických. Jessica stála sama, zcela vystavena pohledu davu. Slyšela, jak za ní Gurney Halleck nervózně zakašlal. Gurney protestoval: „*Dokonce i bez štítu? Bohové pod námi, ženská! Vy jste zešilela!*“

Ale ke Gurneyho nejcennějším vlastnostem patřila poslušnost. Řekne si své a pak poslechne. Teď poslechl.

Když se Jessica objevila, vydalo lidské moře zvuk podobný zasycení obrovského písečného červa. Pozvedla ruce v žehnajícím gestu, na jaké kněžstvo navyklo celé Impérium. Všichni lidé padli na kolena jako jediný organismus, i když na mnoha místech bylo znát neochotu a pomalost. Také oficiální delegace se připojila.

Jessica si zapamatovala místa, na nichž došlo ke zdržení, a věděla, že i jiné oči za ní a mezi jejími agenty si vtiskly do paměti dočasnou mapu, podle níž liknavce najdou.

Jessica zůstala stát s pozvednutými pažemi a za ní se objevil Gurney Halleck a jeho lidé. Rychle proběhli po rampě bez ohledu na poplašené pohledy oficiální delegace a přidali se k agentům, kteří se jim identifikovali gestem. Rychle se rozběhli do lidského moře, přeskakovali skupinky klečících, vrhali se do úzkých průchodů. Některé jejich cíle zahlédly nebezpečí a pokusily se utéct. S těmi byla nejsnazší práce: vržený nůž, smyčka garoty a prchající klesli. Ostatní vyváděli z davu se svázanými rukama a nohama spoutanými tak, že mohli dělat jen malé krůčky.

Po celou tu dobu stála Jessica s rukama vztaženými, žehнала a svou přítomností držela dav v područí. Přesto si všimla

šířícího se volání a rozeznala i jeho hlavní obsah, protože ten mu vnukli její agenti: „*Ctihodná matka se navrací, aby vyplela liknavé. Bud' požehnána, matko našeho Pána!*“

Když bylo po všem – pár mrtvých těl leželo na písku, zajatci byli odstraněni do cel za kontrolní věží –, Jessica nechala ruce klesnout. Uplynuly asi tři minuty. Věděla, že je málo pravděpodobné, že by Gurney a jeho lidé chytli některého z vůdců, z těch, kteří představovali nejmocnější hrozbu. Ti budou bdělí a citliví. Ale mezi zajatci bude kromě obvyklé nudné sebranky jistě i pár zajímavých ryb.

Jessica spustila ruce a lidé s jásotem povstali.

Vykočila sama dolů po rampě, jako by se nic nestalo. Vyhnula se Alii a soutředila se na Stilgara. Černý vous, který se mu rozprostíral přes sponu kápě filtršatů jako mohutná říční delta, už nesl stopy stříbra, ale oči bez bělma byly stejně pronikavé jako tehdy, když se poprvé setkali v poušti. Stilgar věděl, co se to právě stalo, a schvaloval to. Tady stál pravý fremenský náib, vůdce mužů, schopný krvavých rozhodnutí. Jeho první slova se k němu dokonale hodila.

„Vítej doma, má paní. Je vždycky potěšující vidět přímou a účinnou akci.“

Jessica si dopřála drobný úsměv. „Uzavři plochu, Stile. Nikdo neodejde, dokud nevyslechneme ty, které jsme zajali.“

„Už se stalo, má paní,“ řekl Stilgar. „Tohle jsme naplánovali společně, Gurneyho člověk a já.“

„Tak to tedy byli tvoji muži, ti, kteří pomáhali.“

„Někteří z nich, má paní.“

Slyšela v tom skrytou zdrženlivost a kývla. „Tenkrát za starých časů jsi se mě hodně naučil znát, Stile.“

„Jak jsi mi jednou ráčila říci, má paní, člověk sleduje ty, kdo dokážou přežít, a učí se od nich.“

V té chvíli udělala Alia krok vpřed a Stilgar ustoupil, zatímco Jessica se obrátila ke své dceři.

Uvědomovala si, že nedokáže utajit to, co zjistila, a tak se o to ani nepokoušela. Alia také dokázala číst drobné detaily, jako by patřila k Sesterstvu. Podle Jessičina chování už teď jistě ví, co bylo zaznamenáno a interpretováno. Byly nepřítelkyněmi, pro něž slovo *smrtelné* bylo jen velmi povrchní.

Alia si jako nejsnazší a nejspřávnější reakci vybrala hněv.

„Jak se opovažuješ naplánovat takovouhle reakci a nekonzultovat ji se mnou?“ chtěla vědět. Tvář přitom naklonila těsně k Jessice.

Jessica promluvila mírně: „Jak jsi právě slyšela, Gurney mi ani neřekl celý plán. Myslela jsem...“

„A ty, Stilgare!“ vyštěkla Alia a obrátila se k němu. „Komu jsi věrný ty?“

„Přisahal jsem Muad'Dibovým dětem,“ řekl Stilgar škrobeně. „Odstranili jsme nebezpečí, které jim hrozilo.“

„A proč ty z toho nemáš radost... dcero?“ zeptala se Jessica.

Alia zamrkala, pohlédla na svou matku, potlačila vnitřní zmatek a dokonce se dokázala usmát. „Já z toho *mám* radost... matko,“ řekla. A ke svému překvapení zjistila, že skutečně je šťastná, že má hrůzné potěšení z toho, že situace mezi ní a její matkou se konečně vyjasnila. Okamžik, kterého se děsila, byl za ní a rovnováha sil se nijak podstatně nezměnila. „Probereme si to podrobněji ve vhodnější dobu,“ řekla Alia své matce i Stilgarovi zároveň.

„Ale jistě,“ řekla Jessica a obrátila se k princezně Irulán.

Několik vteřin stály Jessica a princezna mlčky a prohlížely si jedna druhou – dvě benegesserit'anky, které se rozešly se Sesterstvem ze stejného důvodu – z lásky... obě z lásky k mužům, kteří teď byli mrtví. Tato princezna milovala Paula zbytečně, stala se jeho manželkou, ale ne jeho družkou. A teď žila jen pro děti, které Paulovi darovala jeho fremenská konkubína Chani.

Jessica promluvila první: „Kde jsou má vnoučata?“

„V síci Tabr.“

„Tady je to pro ně moc nebezpečné, chápu.“

Irulán si dovolila krátké pokývnutí. Sledovala potyčku mezi Jessikou a Alií, ale vysvětlila si ji tak, jak ji na to připravila Alia. „*Jessica se vrátila do Sesterstva a o tom všichni víme, že má s Paulovými dětmi své plány.*“ Irulán nikdy nebyla z nejdokonalejších adeptek Bene Gesseritu – byla cenná spíš proto, že byla dcerou Shaddama IV., než z jakéhokoli jiného důvodu; byla často příliš pyšná, než aby se namáhala rozšiřovat své schopnosti. Teď si vybrala, na kterou stranu se postavit, s rychlostí, která jejímu výcviku velkou čest nedělala.

„Ale opravdu, Jessiko,“ řekla Irulán, „Královská rada o tom vědět měla. Nebylo správné, že jsi jednala jen prostřednictvím –“

„Chcete tím říct, že ani jedna nevěříte Stilgarovi?“ zeptala se Jessica.

Irulán byla dost chytrá, aby si uvědomila, že na tuto otázku neexistuje odpověď. Byla ráda, že kněžská delegace, která už nevydržela čekat, se teď prodrala do popředí. Vyměnila si pohled s Alíí a myslela si: *Jessica je stejně domýšlivá a sebejistá jako dřív!* V mysli jí nevolán vyvstal benegesseritský axiom: „*Domýšlivci budují hradební zdi, za nimiž se pokoušejí skrýt své pochyby a obavy.*“ Může to platit i o Jessice? Určitě ne. Musí to tedy být póza. Ale k čemu má sloužit? Ta otázka Irulán znepokojovala.

Kněží si hlučně přivlastnili Muad'Dibovu matku. Někteří se jen dotýkali jejích paží, ale většina se jich hluboce klaněla a pronášela pozdravy. Konečně se k nejsvětější Ctihodné matce dostali i vůdcové delegace, přijímající určenou roli – „první budou poslední“ – s naučenými úsměvy, a sdělili jí, že oficiální ceremonie Očisty ji očekává v Citadele, staré Paulově pevnosti.

Jessica se na ty dva dívala a připadali jí odpuzující. Jeden se jmenoval Džávid, byl to mladý muž hrubých rysů a kulatých tváří, stíny kolem očí nedokázaly skrýt podezřívavost, která číhala v jejich hlubinách. Ten druhý byl Zebataleph, druhý syn naíba, kterého znávala za svých fremenských časů, jak jí ostatně rychle připomněl. Dal se snadno zařadit; veselost spojená s hrubostí, hubená tvář se světlými vousy, budil dojem tajných vzrušení a mocných znalostí. Džávída považovala za nebezpečnějšího z těch dvou, za muže tajných záměrů, zároveň přitažlivého a – nedokázala najít jiný výraz – *odpudivého*. Jeho přízvuk byl podivný, plný staré fremenské výslovnosti, jako by pocházel z nějaké izolované skupiny svého lidu.

„Řekni mi, Džávide,“ zeptala se, „odkud jsi?“

„Jsem jen prostý fremen pouště,“ řekl, ale každá slabika usvědčovala jeho tvrzení ze lži.

Zebataleph se vmísil do řeči s až urážlivou uctivostí, téměř jako by se vysmíval. „Máme si hodně co povídat o starých

dobách, má paní. Víte, já jsem byl jeden z prvních, kdo rozeznali svatou podstatu poslání vašeho syna.“

„Ale ty jsi nebyl jedním z jeho fedajkinů,“ řekla.

„Ne, má paní, já jsem měl filozofičtější sklony; studoval jsem bohosloví.“

A postaral ses tak o to, aby sis zachoval zdravou kůži, pomyslela si.

Džávid řekl: „Očekávají nás v Citadele, má paní.“

Znovu jí jeho podivný přízvuk připadal jako otevřená otázka vyžadující odpověď. „Kdo nás čeká?“ zeptala se.

„Synod víry, všichni ti, kdo udržují jasnou vzpomínku na jméno a činy vašeho slavného syna,“ odpověděl Džávid.

Jessica se rozhlédla kolem sebe, uviděla, jak se Alia usmívá na Džávida, a zeptala se: „Je tento muž jedním z tvých pověřenců, dcero?“

Alia kývla. „Muž předurčený k velkým činům.“

Ale Jessica si všimla, že Džávida ta pozornost nijak netěší, a rozhodla se, že ho doporučí speciální pozornosti Gurneyho Hallecka. A v té chvíli už přicházel Gurney s pěti důvěryhodnými muži a signalizoval jí, že podezřelí váhavci jsou už vyslýcháni. Kráčel s jistotou mocného muže, rozhlížel se doleva, doprava, všude kolem, svaly měl uvolněné, ale byla to ta uvolněná připravenost, kterou ho naučila podle benegesseritského manuálu *prana-bindú*. Byl to ošklivý svazek vycvičených reflexů, zabiják; někteří lidé se ho báli, ale Jessica ho milovala a vážila si ho víc než kteréhokoli jiného žijícího člověka. Přes čelist se mu táhla jizva po ráně signutovým bičem, takže vypadal hrozivě, ale když uviděl Stilgara, změkčil jeho tvář úsměv.

„Dobrá práce, Stile,“ řekl. A podali si ruce po fremenském způsobu.

„Očista,“ řekl Džávid a dotkl se Jessičiny paže.

Jessica se odtáhla, volila pečlivě slova a pronášela je ovládanou silou. Hlas, tón a podání byly vypočítány tak, aby měly na Džávida a Zebatalepha přesný emocionální účinek. „Vrátila jsem se na Dunu, abych viděla svá vnoučata. Musíme ztráct čas těmihle kněžourskými nesmysly?“

Zebataleph reagoval šokovaně, otevřel ústa dokořán, vyvalil oči a rozhlédl se po všech, kteří to slyšeli. *Kněžourské ne-*

smysly! Jaký účinek budou mít taková slova, když je pronese matka jejich mesiáše?

Džávid ale potvrdil Jessičin odhad. Stíkl rty, pak se usmál. Oči se však neusmály ani se nerozhledly, kdo to všechno slyšel. Džávid už znal všechny členy společnosti. Měl už v hlavě přesně označeny všechny, kdo budou od této chvíle sledování zvlášť pozorně. Jen o několik vteřin později se náhle usmívat přestal; bylo zřejmé, že si uvědomil, jak se prozradil. Džávid se dobře připravil. Věděl, jak dokonalé pozorovací schopnosti Jessica má. Krátkým, trhavým pokývnutím hlavy tyto schopnosti uznal.

Jessica bleskově zvažovala, co je nezbytné udělat. Lehký signál rukou pro Gurneyho by Džávidovi přinesl smrt. Mohlo by se to provést tady, kvůli efektu, nebo později, tiše a tak, aby to vypadalo jako nehoda.

Myslela si: *Když se snažíme skrýt své nejvnitřnější pohnutky, celá naše bytost nás zrazuje.* Benegesseritský výcvik toho faktu využíval: jeho adepti ho dokázali překonat a přitom sami četli v druhých jako v otevřené knize. Džávidovu inteligenci považovala za přínos, za dočasné vyvážení rovnováhy sil. Kdyby se dal získat, mohl by se z něj stát ten spojovací článek, který potřebovala, kontakt s arrakénským kněžstvem. A kromě toho to byl Aliin člověk.

Jessica řekla: „Můj oficiální doprovod musí zůstat malý. Máme ovšem ještě jedno volné místo. Džávide, ty se k nám přidáš. Zebatalephe, je mi líto. A Džávide... půjdu na tu – ten obřad –, pokud na tom trváš.“

Džávid se zhluboka nadechl a tiše řekl: „Jak Muad’Dibova matka poroučí.“ Pohlédl na Alii, na Zebatalepha, zpět na Jessiku. „Mrzí mě, že oddaluji shledání s vašimi vnoučaty, ale jsou tu, ehm, státní důvody...“

Jessica si pomyslela: *Dobře. Je to především obchodník. Jen co najdeme správnou měnu, koupíme si ho.* A uvědomila si, že ji potěšilo, že trval na té své slavné ceremonii. Tohle malé vítězství mu mezi jeho kolegy přidá na vážnosti a oba to věděli. Přijmout Očistu znamená předplatit si budoucí služby.

„Předpokládám, že jste zařídili odvoz,“ řekla.

Dávám ti pouštního chameleona, jehož schopnost splynout s pozadím ti řekne vše, co potřebuješ vědět o kořenech ekologie a základech osobní identity.

KNIHA JÍZLIVOSTÍ
(Z HAYTOVY KRONIKY)

Leto seděl a hrál na malou balisetu, kterou mu k pátým narozeninám poslal vášnivý hráč na tento nástroj Gurney Halleck. Za čtyři roky cvičení dosáhl Leto jisté zručnosti, i když dvě boční basové struny mu ještě dělaly potíže. Zjistil ovšem, že baliseta uklidňuje jeho vnitřní zmatek – což neuniklo Ghanimě. Seděl teď za soumraku na kameni na nejjižnějším výběžku rozeklaných skal, které ukryvaly síč Tabr. Tiše brnkal na balisetu.

Ghanima stála za ním a celá její drobná postava vyzařovala nesouhlas. Nechtěla vyjít sem, pod širé nebe, poté co jim Stilgar oznámil, že jejich babička se zdržela v Arrakénu. Zvláště se jí nelíbilo jít sem teď, kdy se už skoro setmelo. Pokusila se bratra popohnat a zeptala se: „No, tak co se děje?“

Místo odpovědi začal další melodii.

Poprvé od chvíle, kdy Leto přijal tento dar, cítil velmi intenzivně, že baliseta vzešla z rukou mistrného řemeslníka na Caladanu. Měl své zděděné vzpomínky, které v něm dokázaly vyvolat veliký stesk po té krásné planetě, kde vládl rod Atreidů. Stačilo, aby Leto při této hudbě jen trochu uvolnil vnitřní zábrany, a uslyšel vzpomínky z těch časů, kdy Gurney krátil balisetou čas svému příteli a chráněnci Paulu Atreidovi. Jak baliseta zněla Letovi v rukou, cítil, jak se v něm stále víc a víc ujímá vlády psychická přítomnost jeho otce. Přesto hrál dál a baliseta se mu každým okamžikem stávala bližší. Vycítil v sobě absolutní idealizované shrnutí znalostí, takže *věděl*, jak má na balisetu hrát, i když devítileté svaly tomu vnitřnímu vědomí dosud nestačily.

Ghanima netrpělivě podupávala, aniž si uvědomila, že se rytmem přizpůsobuje bratrově hře.

Leto zkrivil tvář vrcholným soustředěním, přestal se známou hudbou a zkusil píseň ještě starší než ty, které hrával dokonce i Gurney. Byla stará už v dobách, kdy se fremeni pře-

stěhovali na svou pátou planetu. V textu zvučel zensunnitský motiv a on ho slyšel v paměti, zatímco jeho prsty vyluzovaly nejistou melodii.

*„V půvabné přírodní kráse
obsažen je zlatý poklad,
který hloupí zovou – rozklad.
Jeho krásnou přítomností
nový život prodírá se.
Slza tiše padající
jako vláha duše tu je:
Přinese zas nové žití
bolestiplnému bytí –
prohlédnutí mizející,
které smrt jen dovršuje.“*

Když dohrál poslední akord, Ghanima za ním promluvila: „To je pěkně hloupá stará píseň. Proč ji hraješ?“

„Protože se hodí.“

„Zahraješ ji Gurneymu?“

„Možná.“

„Řekne, že je to pochmurný nesmysl.“

„Já vím.“

Leto se podíval přes rameno na Ghanimu. Nepřekvapilo ho, že zná píseň a její text, ale náhle se ho zmocnila posvátná úcta před dvojjedností jejich života. Jeden z nich by mohl zemřít, a přesto zůstat živ ve vědomí toho druhého, každá sdílená vzpomínka by zůstala netknutá; tak blízcí si byli. Zjistil, že ho ta bezčasá pavučina blízkosti děsí, a odvrátil od sestry pohled. Cítil, jak se jejich životy začínají oddělovat, a uvažoval: *Jak jí můžu říct o té věci, která se stala jen mně samotnému?*

Zadíval se do pouště, všiml si temných stínů za barachány – těmi vysokými putujícími dunami ve tvaru půlměsíce, které se pohybují kolem dokola Arrakis jako vlny. Tohle byla *kedem*, vnitřní poušť, a její duny už byly dnes málokdy poznamenány nepravidelnostmi pohybu velkých červů. Západ slunce vrhal na písek krvavé pruhy světla a okraje stínů plamenně žhnuly. Z karmínové oblohy střemhlav padal sokol a uchvátil nejen skalní koroptev, ale i Letovu pozornost.

Přímo před ním v poušti vyrůstaly nejrůznější rostliny v mnoha odstínech zelené, vláhu jim dodával kanát, táhnoucí se částečně po povrchu, částečně v krytých tunelech. Voda do něj přitékala z velikých větrolapů, které stály za ním na nejvyšším vrcholku skály. Vedle něj vlál zelený prapor Atreidů.

Voda a zeleň.

Nové symboly Arrakis: Voda a zeleň.

Oáza osázených dun ve tvaru kosočtverce se rozkládala přímo před ním a on se na ni soustředil s pravou fremenskou pozorností. Ze skály nad ním se ozval hlas nočního ptáka a jen posílil pocit, že tento okamžik neprožívá teď, ale v nějaké dávné minulosti.

Nous avons changé tout cela, pomyslel si a lehce přitom přešel do jednoho z těch dávných jazyků, které s Ghanimou používali v soukromí. „*To všechno jsme změnili.*“ Povzdechl. *Oublier je ne puis.* „*Nemohu zapomenout.*“

Za oázou viděl v mizejícím světle zem, kterou fremeni nazývali Prázdnota – zem, kde nic neroste, neplodná zem. Voda a velký ekologický plán to měnily. Na Arrakis teď už byla místa, kde mohl člověk vidět bohatý zelený samet zalesněných kopců. Lesy na Arrakis! Někteří lidé z nové generace si uměli jen těžko představit pod těmi zelenými vlnitými kopci duny. Pro tak mladé oči nebyl žádný zázrak vidět ploché listoví lesů. Ale Leto teď uvažoval jako dávný fremen, obávající se změn, polekaný čímkoli novým.

Podotkl: „Děti mi říkaly, že tu už málokdy najdou blízko u povrchu písečné pstruhy.“

„A co to podle tebe naznačuje?“ zeptala se Ghanima. V jejím tónu bylo slyšet rozmrzelost.

„Věci se začínají měnit hodně rychle,“ řekl.

Na skále znovu zapípal pták a na poušť se snesla tma tak rychle jako před chvílí sokol na koroptev. V noci na něj obvykle útočily myšlenky – všechny ty vnitřní životy se dožadovaly své chvíle. Ghanimě tento jev nevadil tolik jako jemu. Ale vycítila jeho neklid a dotkla se soucitně jeho ramene.

Vyloudil z balisety hněvivý akord.

Jak jí může říct, co se mu to děje?

V hlavě měl válku, nespočetné životy se dělily o své dávné vzpomínky: násilí, malátnost lásky, barvy mnoha míst a mno-

ha tváří... pochované smutky a radostné jásoty v celých plejádách. Slyšel jarní elegie na planetách, které už neexistovaly, zelené tance a světlo plamenů, pozdravy a nářky, rozhovory bez konce.

Jejich útok byl v noci a pod širým nebem ještě méně snesitelný.

„Neměli bychom jít dovnitř?“ zeptala se.

Zavrtěl hlavou. Ucítila ten pohyb a konečně si uvědomila, že jeho obavy a starosti jsou hlubší, než předpokládala.

Proč tak často vítám noc právě tady? zeptal se sám sebe. Necítil, jak Ghanima stáhla ruku.

„Víš dobře, proč se sám takhle mučíš,“ řekla.

Slyšel v jejím hlásku výčitku. Ano, věděl to. Odpověď ležela zcela zřejmá v jeho vědomí: *Protože to velké známé-neznámé se ve mně převaluje jako vlna*. Cítil vlnění své minulosti, jako by se vezl na příboji. Vzpomínky na vidění a předtuchy jeho otce překrývaly všechno, ale on chtěl všechny ty minulosti. Chtěl je. A přitom byly tak nebezpečné. Teď to věděl docela jistě, po té nové věci, kterou bude muset Ghanimě říci.

Poušť se pomalu rozsvěcovala sílící září Prvního měsíce. Díval se na zrádnou nehybnost zvlněného písku, táhnoucího se do nekonečna. Kousek od něj vlevo stál Strážce, skalnatý výběžek, který písek hnaný divokým větrem omlél v malý, vlnitý útvar, podobný červu plazícímu se pískem. Jednou se do takové podoby zmenší i ta skála pod jeho nohama a síč Tabr přestane existovat, zůstane leda v myšlenkách někoho, jako je on sám. Nepochyboval o tom, že bude existovat někdo takový.

„Proč se díváš na Strážce?“ zeptala se Ghanima.

Pokrčil rameny. Navzdory příkazům svých poručníků často chodili s Ghanimou ke Strážci. Našli tam tajnou skrýš a Leto věděl, proč je to místo tak přitahuje.

Pod ním se v měsíčním světle třpytila otevřená část kanátu, zkreslená tmou; jeho hladina se vlnila pohybem dravých ryb, které fremeni odjakživa nasazovali do svých zásobníků vody, aby dovnitř nepustili písečné pstruhy.

„Stojím mezi rybou a červem,“ zamumlal.

„Cože?“

Opakoval to hlasitěji.

Zakryla si rukou ústa a začínala tušit, co to s ním tak otrásl. Její otec také tak jednal; stačilo jí, aby nahlédla do vlastního nitra a porovnávala.

Leto se otrásl. Vzpomínky, vážící ho k místům, která jeho tělo nikdy nepoznalo, mu poskytovaly odpovědi na otázky, jež si nekladl. Vztahy a události se před ním odkrývaly na obrovské vnitřní obrazovce. Písečný červ Duny nepřejde vodu; voda je pro něj jedovatá. Ale v prehistorických dobách tu voda bývala. Bílé sádrcové pánve svědčily o zmizelých jezerech a mořích. Hluboko vrtané studně nacházely vodu, kterou tam píseční pstruzi uzavřeli. Co se stalo na této planetě, viděl teď tak jasně, jako by u toho byl. Naplňovalo ho to předtuchou katalyzmatických změn, které přinášela lidská přítomnost.

Skoro šeptal, když řekl: „Já vím, co se stalo, Ghanimo.“

Sklonila se k němu. „Ano?“

„Píseční pstruzi...“

Ztichl a ona uvažovala, proč pořád připomíná písečné pstruhy, to haploidní stadium vývoje obřího písečného červa, ale netroufla si pobízet ho.

„Píseční pstruzi,“ opakoval, „sem byli dovezeni odjinud. Tohle tenkrát byla vlhká planeta. Množili se tak, že existující ekosystémy si s nimi nedokázaly poradit. Pstruzi uzavřeli existující volnou vodu do podzemí, tuhle planetu přeměnili v poušť – a udělali to proto, aby přežili. Na dost suché planetě mohli přejít do svého dalšího stadia – do stadia písečného červa.“

„Píseční pstruzi?“ vrtěla hlavou. Nepochybovala o jeho slovech, ale nebyla ochotna pátrat ve své vlastní paměti až do hloubek, z nichž čerpal své informace. A myslela si: *Pstruzi?* V tomhle těle i v jiných, těch dřívějších, hrávala tu dětskou hru, napichovala písek a hledala písečné pstruhy, lákala je, aby jí na ruce vytvořili tenkou, rukavici podobnou membránu, a pak je zabíjela pro jejich vodu. Bylo těžké uvažovat o těch bezmyšlenkovitých stvořeníčkách jako o tvůrcích obrovských událostí.

Leto sám pro sebe pokývl. Fremeni vždycky věděli, že mají do svých vodních nádrží nasadit dravé ryby. Haploidní pstruzi aktivně vyhledávali velké hromadění vody poblíž povrchu planety; v tom kanátu dole také plavaly dravé ryby. S menším množstvím vody si červi poradili – například s tím, které bylo uzavřeno v buňkách lidského těla. Ale při střetnutí s velkým

množstvím vody se jejich chemické továrny zbláznily, vybuchly ve smrtelné proměně, při níž se vytvářel nebezpečný melanžový koncentrát, nejlepší vědomospektré narkotikum používané ve velmi zředěné podobě při síčových orgiích. Čistý koncentrát přenesl Paula-Muad'Diba přes zdi Času, hluboko do studny rozplynutí, kam se žádný jiný muž nikdy neodvážil.

Ghanima pocítila, jak se její bratr chvěje. „Co jsi dělal?“ ptala se naléhavě.

Ale on se nenechal odvést od vlastního proudu myšlenek. „Méně písečných pstruhů – ekologická transformace planet...“

„Samozřejmě se jí brání,“ kývla a začala chápat strach v bratrově hlase, proti své vůli zatažena do toku jeho odhalení.

„Až zmizí všichni pstruzi, zmizí i červi,“ řekl. „Kmeny musejí dostat varování.“

„Už nebude koření,“ doplnila ho.

Slova se dotýkala jen hlavních bodů hrozby, kterou oba viděli houpat se nad lidským zásahem do starobyklých vzájemných vztahů na Duně.

„To je to, co ví Alia,“ pokračoval. „Proto má tak škodolibou radost.“

„Jak si tím můžeš být tak jistý?“

„Jsem si jistý.“

Teď už věděla určitě, co ho znepokojuje, a při tom vědomí ji zamrazilo.

„Kmeny nám nebudou věřit, když to ona popře,“ řekl.

Jeho výrok se dotýkal prvotního problému jejich existence: Který fremen čeká moudrost od devítiletých dětí? Alia, která se den za dnem odcizovala jejich společně sdíleným vzpomínkám, s tím počítala.

„Musíme přesvědčit Stilgara,“ řekla Ghanima.

Jejich hlavy se otočily jako jedna. Děti se dívaly na poušť zalitou měsíčním světlem. Byla teď jiná, změněná několika okamžiky uvědomění. To, jak si člověk zahrává s prostředím, jim nikdy nebylo jasnější. Cítily se jako integrální součást dynamického systému, udržovaného v jemně vyváženém stavu. Nová perspektiva znamenala skutečnou změnu vědomí, která je zalila vlnou pochopení. Jak říkával Liet-Kynes, vesmír je místo neustálých rozhovorů mezi zvířecími populacemi. Haploidní písečný pstruh k nim promluvil jako k lidským zvířatům.

„Kmeny pochopí hrozbu vodě,“ řekl Leto.

„Ale tohle je hrozba pro víc než pro vodu. Je to –“ Umlkla, protože pochopila hlubší význam jeho slov. Voda byla na Arrakis nejvyšším symbolem moci. Fremeni zůstávali ve své podstatě specializovanými zvířaty, schopnými přežít v poušti, odborníky na ovládání nepříznivých podmínek. A jak začínalo být dost vody, došlo u nich ke zvláštní změně symbolů, i když stále ještě chápali staré nezbytnosti.

„Chceš říct hrozbu moci,“ opravila ho.

„Samozřejmě.“

„Ale budou nám věřit?“

„Když to sami uvidí, když uvidí tu nerovnováhu.“

„Rovnováha,“ řekla a opakovala slova svého otce z dáv-
ných dob: „Ta odlišuje lidi od davu.“

Její slova v něm vyvolala jeho otce a on dodal: „Ekono-
mika kontra krása – příběh starší než Sába.“ Povzdechl
a podíval se na ni přes rameno. „Začínám mít věštecké sny,
Ghani.“

Unikl jí tlumený výkřik.

Řekl: „Když nám Stilgar řekl, že se naše babička zdrží – už
jsem to věděl. Teď jsou podezřelé i ostatní moje sny.“

„Leto...“ Zavrtěla hlavou, oči měla vlhké. „U otce to zača-
lo později. Myslíš, že by to mohlo být –“

„Zdálo se mi, že jsem v plné zbroji a rítím se po dunách,“
řekl. „A byl jsem v Jacurutu.“

„V Jacu...“ Odkušala si. „Ten starý mýtus!“

„Skutečné místo, Ghani! Musím najít toho člověka, které-
mu říkají Kazatel. Musím ho najít a ptát se ho.“

„Myslíš, že je to... náš otec?“

„Polož tu otázku sama sobě.“

„Bylo by mu to podobné,“ souhlasila, „ale...“

„Nelíbí se mi ty věci, o kterých vím, že je jednou udělám,“
řekl. „Poprvé v životě chápu otce.“

Cítila se vyloučená z jeho myšlenek a řekla: „Kazatel je
nejspíš nějaký starý mystik.“

„Modlím se za to,“ zašeptal. „Ghani, ani nevíš, jak moc se
za to modlím!“ Zhoupl se kupředu a vstal. Baliseta při tom
pohybu zazvučela. „Kéž by to byl jen Gabriel bez rohu!“ Tiše
se díval na měsícem osvětlenou poušť.

Podívala se stejným směrem, kterým hleděl on, uviděla přísvit práchnivějící vegetace na okraji síčových plantáží a pak čisté linie dun. Tamto venku, to bylo živoucí místo. Dokonce i když poušť spala, něco v ní zůstávalo vzhůru. Vycítila tu bdělost, slyšela zvířata, která pod ní pila z kanátu. Letovo odhalení proměnilo noc: Tohle byl živoucí okamžik, čas objevovat zákonitosti v neustálé změně, čas pocítit tu dlouhou cestu od terranské minulosti, která byla celá obsažena v jejích vzpomínkách.

„Proč Jacurutu?“ zeptala se a její bezvýrazný tón rozbil kouzlo té chvíle.

„Proč... nevím. Když nám Stilgar poprvé vyprávěl, jak tam vybili lidi a prohlásili to místo za tabu, myslel jsem si... to, co si myslíš ty. Ale teď odtamtud přichází nebezpečí... a Kazatel.“

Neodpověděla, nežádala, aby se s ní rozdělil o další ze svých věšteckých snů, a přitom věděla, kolik mu právě její mlčení napovědělo o její hrůze. Ta cesta vedla k Zvrácenosti a oba to věděli. Slova mezi nimi zůstala nevyřčena, když se Leto obrátil a první vyrazil přes skály ke vchodu do síče. *Zvrácenost.*

Vesmír patří Bohu. Je to jediná věc, jednota, podle níž mohou být nalezeny všechny odchylky. Pomíjivému životu, i tomu myslícímu a sama sebe si uvědomujícímu životu, který nazýváme rozumným, je svěřeno jen křehké poručnictví jakékoli části této jednoty.

KOMENTÁŘE K. E. V. (KOMISE EKUMENICKÝCH VYKLADAČŮ)

Halleck použil signálů rukou, aby sdělil to, co skutečně sdělit chtěl, zatímco nahlas hovořil o jiných věcech. Nelíbil se mu malý předpokoj, který kněží vyhradili pro toto hlášení, protože věděl, že se to v něm špionážními zařízeními nejspíš jen hemží. No, jen ať si zkusí rozluštit ty drobné pohyby rukou. Atreidové používali tento komunikační prostředek už celá stáletí a nikdo nic nevěděl.

Venku padla noc, ale místnost neměla okna a osvětlovaly ji jen luminy v horních rozích.

„Mnoho z těch, které jsme zatkli, byli Aliini lidé,“ signali-

zoval Halleck a sledoval Jessičinu tvář, zatímco ji nahlas informoval, že výslechy ještě probíhají.

Jessičiny prsty řekly: „Je to tedy tak, jak jsi předpokládal.“ Kývla a odpověděla nahlas: „Budu očekávat úplnou zprávu, až budeš hotov, Gurney.“

„Samozřejmě, má paní,“ pronesl a jeho ruce pokračovaly. „Ještě jedna věc je znepokojující. Pod vlivem drog někteří ze zajatců vyslovili jméno Jacurutu, a když to řekli, zemřeli.“

„Podmíněný zastavovač srdce?“ zeptaly se Jessičiny prsty. A nahlas: „Pustili jste některé zajatce?“

„Několik, má paní – ty nejspíš ne.“ A jeho prsty se jen míhaly: „Předpokládáme nucené selhání srdce, ale nejsme si jisti. Pitvy ještě neskončily. Myslel jsem však, že o té věci s Jacurutu byste měla vědět okamžitě.“

„Můj vévoda a já jsme považovali Jacurutu za zajímavou legendu, založenou patrně na faktech,“ řekly Jessičiny prsty a ona se snažila nevnímat obvyklý záchvěv smutku, když mluvila o své dávno mrtvé lásce.

„Máte pro mě nějaké rozkazy?“ zeptal se Halleck nahlas.

Jessica odpověděla podobně, řekla mu, ať se vrátí na přistávací plochu a ohlásí se, až bude mít nějaké určité informace, ale její prsty sdělovaly něco jiného: „Obnov kontakty se svými přáteli mezi pašeráky. Jestli Jacurutu existuje, bude si nejspíš na sebe vydělávat prodejem koření. A to nemůžou dělat jinak než přes pašeráky.“

Halleck se krátce uklonil a jeho prsty pronesly: „To už jsem zařídil, má paní.“ A protože nemohl zapomenout na celoživotní výcvik, dodal: „Buďte tady velmi opatrná. Alia je váš nepřítel a většina kněží patří jí.“

„Džávid ne,“ odpověděly Jessičiny prsty. „Nenávidí Atreidy. Pochybuji, že to dokáže odhalit kdokoli jiný než člověk s benegesseritským výcvikem, ale já jsem si tím jistá. Konspiruje a Alia o tom neví.“

„Přidělím vám další osobní strážce,“ řekl Halleck nahlas a nevnímal si přitom jiskřičky nevole, která se Jessice objevila v očích. „Jsem si jistý, že je tu nebezpečno. Strávíte noc tady?“

„Později odletíme do síce Tabr,“ prozradila a zaváhala. Chtěla mu říct, ať další strážce neposílá, ale rozhodla se mlčet. Gurneyho instinktům je radno důvěřovat. Víc než jeden Atrei-

des se o tom poučil ke své radosti i smutku. „Mám ještě jedno setkání – s mistrem noviciátu,“ řekla. „To je poslední a pak už odtud budu moci konečně odejít.“

I žřel jsem další zvíře vycházet z písku; a mělo dva rohy jako beran, ale tlamu mělo zubatou a ohnivou jako drak a jeho tělo se chvělo a žhnulo velkým ohněm, a syčelo jako had.

REVIDOVANÁ ORANŽSKO-KATOLICKÁ BIBLE

Říkal si *Kazatel* a mezi mnohými na Arrakis se rozmohla povsátná hrůza, že by to mohl být Muad'Dib navracející se z pouště, nikoli mrtvý. Muad'Dib mohl být naživu; kdo viděl jeho tělo? A kdo vlastně viděl jakékoli tělo, které si vzala poušť? Ale přesto – Muad'Dib? V ledasčem se dalo srovnávat, i když nikdo ze starých časů nevystoupil a neřekl: „Ano, vidím, že je to Muad'Dib. Poznávám ho.“

Ale přesto... Stejně jako Muad'Dib i Kazatel byl slepý, oční důlky měl černé a zjizvené tak, jak by to mohl způsobit spalovač kamene. A v jeho hlase byla stejná jiskřivá pronikavost, stejná naléhavá síla, která vyloudila odpověď z hloubi lidské duše. Mnozí si toho všimli. Byl štíhlý, tenhle Kazatel, tmavou tvář měl zjizvenou, vlasy zcuchané. Ale hluboká poušť takto změnila mnohé. Stačilo se jen rozhlédnout, abys získal důkaz. A ještě tu byl jeden námět k přemýšlení: Kazatele vedl mladý fremen, chlapec bez známého síce, který na otázky odpovídal, že byl najat. Namítalo se sice, že Muad'Dib, který znal budoucnost, takového průvodce nepotřeboval, teprve až na konci, když ho přemohl žal. Ale tehdy průvodce mít musel, to věděl každý.

Kazatel se jednoho zimního rána objevil v ulicích Arrakénu, hnědou a žilnatou ruku položenou na rameni svého mladého průvodce. Chlapec, který říkal, že se jmenuje Assan Tárík, se proplétal křemenně páchnoucím prachem ranního návalu a vedl svého svěřence s nacvičenou obratností člověka narozeného v jeskyni. Neztratil kontakt ani jednou.

Slepý muž měl na sobě tradiční burku přes filtršaty podobné